

Vård och omsorgsförvaltningen

Datum:
2021-01-27Diarienummer:
ALN-2020-00874**Tjänsteskrivelse till Äldrenämndens arbetsutskott**Handläggare:
Daniel Karlsson

Initiativärende från Moderaterna gällande patientdatalagen (2008:355) i samband med Covid-19

Förslag till beslut

Äldrenämnden beslutar

1. **att** besvara initiativärendet med föredragningen i ärendet.

Ärendet

Anna-Karin Westerlund, Cecilia Forss och Ulf Stjernefeldt (alla M) har i initiativärende till nämnden framfört frågor gällande följsamheten gentemot patientdatalagen (2008:355) på kommunens särskilda boenden när det gäller vård och behandling för äldre som har misstänkt eller konstaterad smitta av Covid-19. Vidare ställs frågan varför patientdatalagen inte har följts och hur följsamheten gentemot denna lag ska kunna säkerställas framöver.

I föredragningen framhålls att kommunens möjlighet att följa vården och behandlingen som utförs av Region Uppsala sker genom systemet med sammanhållen journalföring. I praktiken föreligger dock brister vad gäller möjligheterna till en sammanhållen journalföring mellan kommunen och Region Uppsala på grund av att sekretess föreligger mellan huvudmännens olika system. Detta begränsar kommunens möjligheter till att följa den vård och behandling som utförs av Region Uppsala.

Beredning

Ärendet har beretts på avdelningen för avtal och marknad i samråd med medicinsk ansvarig sjuksköterska (MAS).

Föredragning

Den granskning som genomförts av inspektionen för vård och omsorg (IVO) har gjorts av primärvårdens patientjournaler. För dessa journaler ansvarar Region Uppsala. Det är således Region Uppsala som har ansvaret för både vård och behandling samt journalföring i detta fall.

Kommunens möjlighet att följa vården och behandlingen som utförs av Region Uppsala sker genom systemet med sammanhållen journalföring. Sammanhållen journalföring är enligt patientdatalagen (2008:355), PDL, ett elektroniskt system som gör det möjligt för en vårdgivare att ge eller få direktåtkomst till personuppgifter hos en annan vårdgivare.

Vårdgivare definieras som statlig myndighet, region och kommun i fråga om sådan hälso- och sjukvård som regionen eller kommunen har ansvar för (offentlig vårdgivare) samt annan juridisk person eller enskild näringsidkare som bedriver hälso- och sjukvård (privat vårdgivare) (1 kap. 3 § PDL).

Bestämmelserna om sammanhållen journalföring innebär alltså att vårdgivare under vissa förutsättningar kan få direktåtkomst till varandras elektroniska journaler och andra personuppgifter. En patient ska, innan uppgifter görs tillgängliga, få information om vad den sammanhållna journalföringen innebär, för att kunna säga nej. Vidare måste en patient aktivt samtycka till att en vårdgivare ska få behandla uppgifter som en annan vårdgivare gjort tillgängliga. Uppgifterna ska röra en patient som det finns en aktuell patientrelation med och ska kunna antas ha betydelse för att förebygga, utreda eller behandla sjukdomar och skador hos patienten. I nödsituationer får vårdgivare behandla uppgifter trots att samtycke saknas.

I praktiken föreligger dock brister vad gäller möjligheterna till en sammanhållen journalföring mellan kommunen och Region Uppsala. Region Uppsala har journalföringssystemet Cosmic, där kommunen har läsbehörighet till vissa delar och även internt finns sekretessbestämmelser mellan verksamhet som lyder under socialtjänstlagen (SoL) och verksamhet som sorterar under hälso- och sjukvårdslagen (HSL). Detta innebär att legitimerad personal skriver i en HSL-journal och kommunens omvårdnadspersonal skriver i en SoL-journal och att sekretess föreligger mellan alla system. Hindren är således juridiska och har inte med språkförbistring att göra.

Vård- och omsorgsförvaltningen har löpande dialog med Region Uppsala där i synnerhet vikten av läkarbedömning på plats har lyfts fram på olika organisatoriska nivåer. För att säkra att brukare inom kommunala vård- och omsorgsboenden får tillgång till behövlig kontakt med läkare finns ett beslutat styrande VIS-dokument "Läkarmedverkan i kommunal hemsjukvård i Uppsala län" daterat 2020-06-25, samt ett avtal för läkarmedverkan i kommunal hälso- och sjukvård i Uppsala län som antogs av kommunstyrelsen 2020-05-12. Dessa dokument tydliggör hur läkarmedverkan styrs och samtliga boenden har en utsedd läkare som ansvarar för läkartillsynen vid det specifika boendet.

Då brukaren har hemsjukvård över tid ska en medicinsk vårdplanering genomföras med denne och i förekommande fall dennes närstående. Vårdplaneringen ska hållas uppdaterad för att säkra att patienten får vård på rätt nivå och att den enskilde görs delaktig i sin vård och behandling. Det finns pågående initiativ att utvärdera förekomst av medicinska vårdplaner på särskilda boenden. Utvärderingsrapporten kommer att redovisas för äldrenämnden.

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt med föreliggande förslag till beslut

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, daterad 2021-01-29

Bilaga. Initiativärende från Moderaterna gällande patientdatalagen (2008:355) i samband med Covid-19

Vård och omsorgsförvaltningen

Lenita Granlund
Förvaltningsdirektör

Inspektionen för vård och omsorg, IVO , har vid tillsyn av Region Uppsala granskat ansvar när det gäller medicinsk vård och behandling till äldre personer med misstänkt eller konstaterad covid-19 som bor på särskilt boende.

Man har konstaterat att det inte går att följa vården och behandlingen till äldre som bor på särskilt boende som haft misstänkt eller konstaterad smitta av covid-19 pga. brister i primärvårdens patientjournaler.

Enligt Patientdatalagen (2008:355) är syftet med att föra en patientjournal i första hand att bidra till en god och säker vård för patienten. I denna ska bl a finnas väsentliga uppgifter om diagnos, vidtagna och planerade åtgärder, information som lämnats till patienten och dennes närstående samt de ställningstaganden som gjorts ifråga om valet av behandlingsalternativ.

Uppgift om patienten beslutat att avstå från viss vård eller behandling ska alltid finnas med. Nu vet vi ju inte ens om patienten fått träffa en läkare och fått bedömning av denne.

Vi frågar oss då varför patientdatalagen inte följts eftersom detta försvårar både för behandling och för vidare forskning. Har det varit problem med språket? Eller av vilken annan anledning har detta inte fungerat? Hur tänker ni åtgärda det?

Anna-Karin Westerlund (M)

Cecilia Forss (M)

Ulf Stjernefeldt (M)

